

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1950-1951.

SÉANCE DU 22 DÉCEMBRE 1950.

Proposition de loi portant modification de l'article 20 de la loi du 20 avril 1874 sur la détention préventive.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Parmi les droits de l'homme que le Conseil de l'Europe et l'Organisation des Nations Unies s'efforcent de placer sous le sauvegarde internationale, figure en bonne place la garantie contre les arrestations arbitraires ou les détentions préventives non requises par les nécessités de l'instruction.

En Belgique une loi ancienne du 20 avril 1874 a institué à cet effet le contrôle de la Chambre du Conseil laquelle doit statuer dans des délais fort stricts : cinq jours qui suivent le premier interrogatoire, pour la première confirmation du mandat d'arrêt (art. 4 de la loi), un mois pour les confirmations suivantes (art. 5 de la loi).

La sanction de l'inobservation des délais est la mise en liberté de l'inculpé.

Ces prescriptions fort sages se trouvent toutefois tenues en échec au cas où, une ordonnance de mise en liberté étant intervenue, le Ministère public en interjette appel. En ce cas, en effet, " jusqu'à la décision sur l'appel, les choses resteront en état ". La chose est sans doute inévitable. Encore serait-il souhaitable, qu'il ne pût pas en résulter une prolongation considérable des détentions préventives, auxquelles la juridiction du premier degré a désiré mettre fin.

Même lorsque la décision dont appel est défavorable à l'inculpé il paraît désirable qu'il puisse très rapidement exposer les griefs à la juridiction supérieure.

L'article 20 de la loi de 1874 prévoit, il est vrai, que la Chambre des mises en accusations doit statuer au sujet des recours du ministère public comme du reste de ceux de l'inculpé « toutes affaires cessantes ».

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1950-1951.

VERGADERING VAN 22 DECEMBER 1950.

Wetsvoorstel houdende wijziging van artikel 20 van de wet van 20 April 1874 op de voorlopige hechtenis.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Onder de rechten van de mens, die de Raad van Europa en de Organisatie der Verenigde Naties internationaal willen doen beschermen, is een voorname plaats ingeruimd aan de waarborg tegen willekeurige aanhouding of preventieve hechtenis, voor zover dit niet nodig is voor de instructie.

In ons land stelde daartoe een reeds oude wet de controle in van de Raadskamer, die binnen zeer streng bepaalde termijnen moet beslissen : vijf dagen na de eerste ondervraging, voor de eerste bevestiging van het bevel tot aanhouding (art. 4 van de wet), één maand voor de volgende bevestigingen (art. 5 van de wet).

Niet-naleving van deze termijnen leidt tot invrijheidstelling van de beschuldigde.

Deze zeer verstandige voorschriften hebben evenwel geen uitwerking, wanneer het Openbaar Ministerie in hoger beroep gaat tegen een bevel tot invrijheidstelling. Immers, in dat geval blijven de zaken zoals ze zijn totdat uitspraak is gedaan over het hoger beroep. Dit is misschien wel onvermijdelijk. Maar toch ware het wenselijk dat daaruit geen overdreven verlenging zou voortvloeien van de preventieve hechtenis waaraan het rechtscollege in de eerste graad een eind heeft willen maken.

Zelfs wanneer de beroepen beslissing ongunstig uitvalt voor de verdachte, dan nog lijkt het wenselijk, dat deze zeer spoedig zijn bezwaren zou kunnen voorleggen aan een hogere rechtbank.

Weliswaar bepaalt art. 20 van de wet van 1874, dat de kamer van inbeschuldigingstelling zich met staking van alle andere zaken moet uitspreken over het beroep van het openbaar ministerie evenals over dat van de verdachte.

Mais l'expérience démontre que les Cours d'Appel n'ont que peu égard à l'indication d'urgence ainsi formulée en termes imprécis et dépourvue de sanction.

Spécialement en période de vacances judiciaires il arrive que des inculpés dont la Chambre du Conseil a ordonné la mise en liberté attendent plus de quinze jours avant de comparaître devant la juridiction d'appel.

Cela ne paraît pas admissible. L'effectif de nos trois Cours d'Appel est assez nombreux pour qu'une fonction aussi essentielle au respect de la liberté individuelle soit assurée, même en période de vacances judiciaires, au moins deux fois par semaine.

Il serait plus conforme à l'esprit de la loi de 1874 que le devoir de statuer toutes affaires cessantes soit entendu comme impliquant que la décision d'appel intervient dans les cinq jours de la décision incriminée. C'est à le préciser que tend la présente proposition.

H. ROLIN.

* * *

Proposition de loi portant modification de l'article 20 de la loi du 20 avril 1874 sur la détention préventive.

ARTICLE UNIQUE.

Le dernier alinéa de l'art. 20 de la loi du 20 avril 1874 sur la détention préventive est remplacé par le texte suivant :

« Les choses resteront en état jusqu'à la décision sur l'appel pourvu qu'elle intervienne dans les cinq jours; passé ce délai l'inculpé sera mis en liberté. »

H. ROLIN.
G. CISELET.

Doch de ervaring leert, dat de Hoven van beroep slechts weinig acht slaan op dit dringend karakter, dat in zeer vage bewoordingen is vervat en waarop geen sanctie staat.

Voor al gedurende de rechterlijke vacantie gebeurt het, dat verdachten, voor wie de raadskamer een bevel tot invrijheidstelling heeft uitgevaardigd, meer dan veertien dagen moeten wachten, om voor een hogere instantie te verschijnen.

Dit lijkt ons onaanvaardbaar. Onze hoven van beroep beschikken over genoeg krachten, om een ambt, dat van zo groot gewicht is voor de bescherming van de persoonlijke vrijheid, zelfs in tijd van rechterlijke vacantie, ten minste 2 maal in de week te doen waarnemen.

Het ware meer in overeenstemming met de geest van de wet van 1874, indien de verplichting tot beslissen met terzijdestelling van alle andere zaken, in deze zin werd uitgelegd, dat de uitspraak in hoger beroep moet plaats hebben binnen 5 dagen na de gewraakte beslissing. Dit voorstel nu bedoelt daarin nader te voorzien.

* * *

Wetsvoorstel houdende wijziging van artikel 20 van de wet van 20 April 1874 op de voorlopige hechtenis.

ENIG ARTIKEL.

De laatste alinea van art. 20 van de wet van 20 April 1874 op de voorlopige hechtenis wordt vervangen als volgt :

“ De zaken blijven zoals ze zijn, totdat over het beroep beslist is, voor zover dit geschiedt binnen 5 dagen; zodra deze termijn verstreken is, wordt de verdachte in vrijheid gesteld. „